

Innehåll

Förord 3

Innehåll 5

Förkortningslista 23

Del I Skattskyldighet m.m.

1	Definitioner och begrepp	25
2	Ändringar 1990–2003 och den 1 januari 2004 i sammandrag	33
3	Allmänt om mervärdesskatt	45
3.1	Historik	45
3.2	Momsen och EG	45
3.2.1	Den inre marknaden	46
3.2.2	Rättsordningen	46
3.2.3	EG-rättens förhållande till nationell rätt	49
3.2.4	EG:s principer om beskattningsland för moms	50
3.3	Momsens principer och uppbyggnad	51
3.4	Registrering	52
4	Skattskyldighet	55
4.1	Allmänt	55
4.2	Beskattningens omfattning	55
4.3	Skattskyldig	56
4.4	Frivillig skattskyldighet	57

6 Innehåll

4.5	Skattskyldighetens inträde	59
4.5.1	Vara.....	59
4.5.2	Tjänst	62
4.5.3	Förskott och a contobetalningar	63
4.5.4	Avverkningsrätt till skog.....	64
5	Skatteplikt	65
5.1	Allmänt	65
5.2	Skatteplikt för omsättning av varor och tjänster	65
6	Undantag från skatteplikt.....	67
6.1	Allmänt	67
6.2	Undantag på fastighetsområdet.....	68
6.3	Undantag för sjukvård, tandvård och social omsorg.....	68
6.4	Undantag för utbildning.....	68
6.5	Undantag för bank- och finansieringstjänster och för värdepappershandel...	69
6.6	Undantag för försäkringstjänster.....	69
6.7	Undantag för investeringsguld.....	69
6.8	Undantag inom kulturområdet.....	75
6.9	Undantag inom idrottsområdet	76
6.10	Undantag inom massmedieområdet	76
6.11	Undantag för fartyg och luftfartyg.....	77
6.12	Undantag för vissa andra varor och tjänster	78
6.12.1	Sedlar och mynt	78
6.12.2	Läkemedel.....	79
6.12.3	Organ, blod m.m.....	80
6.12.4	Flygbränsle.....	80
6.12.5	Lotterier, spel m.m.	81
6.12.6	Gravskötsel	83
6.12.7	Guld till Sveriges Riksbank	83
6.13	Undantag för vissa interna tjänster.....	84
6.14	Undantag för överlåtelse av vissa tillgångar.....	86
6.15	Undantag för överlåtelse av verksamhet.....	86
6.16	Undantag för överlåtelse av motorfordon till utländska beskickningar	86
6.17	Undantag för uttag av varor och tjänster	87
6.18	Undantag för viss import.....	87
6.19	Undantag för omsättning till och förvärv från andra EG-länder.....	87
6.20	Undantag för viss omsättning i samband med import.....	89

7	Omsättning	91
7.1	Allmänt	91
7.2	Omsättning av vara	92
7.3	Omsättning av tjänst	94
7.4	Bidragsfinansierad verksamhet.....	97
7.5	Avgifter för energi, VA (vatten och avlopp).....	104
7.6	Uttag av varor och tjänster.....	104
7.6.1	Uttag av varor	105
7.6.2	Uttag av tjänster.....	108
8	Yrkesmässig verksamhet.....	111
8.1	Yrkesmässighetsbegreppet	111
8.1.1	Huvudregeln	111
8.1.2	Kompletterande regler som utvidgar yrkesmässighetsbegreppet	115
8.1.3	Inskräckningar i fråga om yrkesmässigheten	117
8.2	Vissa särskilda frågor om yrkesmässighet	118
8.2.1	Samfällighet.....	118
8.2.2	Gränsdragning tjänst – näringsverksamhet.....	119
8.2.3	Begreppet former jämförliga med till näringsverksamhet hänförlig rörelse (rörelseliknande former).....	125
8.2.4	Yrkesmässighet i statlig och kommunal verksamhet.....	127
8.2.5	Kyrklig verksamhet	131
8.2.6	Ideella föreningar och registrerade trossamfund	133
9	Skattesubjekt	139
9.1	Allmänt	139
9.2	Aktiebolag	139
9.3	Handelsbolag, kommanditbolag och europeiska ekonomiska intressegrupperingar	140
9.4	Enkla bolag.....	143
9.4.1	Konsortier	144
9.4.2	Fiskelag och vattenförbund	144
9.5	Konkursbon.....	145
9.6	Dödsbon	146
9.7	Förmedling i eget namn	146
9.8	Panthavare	148
9.9	Samfällighet.....	148
9.10	Mervärdesskattegrupp	148

Del II Omsättningsland

10	Beskattningsland – varor	151
10.1	Allmänt	151
10.1.1	Omsättning inom eller utom landet.....	152
10.1.2	Export.....	152
10.1.3	Införsel och import.....	152
10.1.4	Territoriella avgränsningar.....	153
10.2	Omsättning inom landet.....	153
10.2.1	Varor som ska transporteras till köparen enligt köpeavtalet	153
10.2.2	Monteringsleveranser.....	154
10.2.3	Import för omsättning	154
10.2.4	S.k. distansförsäljning – postorder etc. från annat EG-land till Sverige	155
10.2.5	Varor som finns i landet då de tas om hand av köparen	156
10.2.6	Omsättning ombord vid resa mellan EG-länder.....	157
10.3	Omsättning utom landet.....	159
10.3.1	Allmänt	159
10.3.2	Export.....	160
10.3.3	Andra omsättningar av varor som i vissa fall anses utgöra omsättningar utomlands	165
10.3.4	Omsättning av varor i andra EG-länder och försäljning av varor till andra EG-länder.....	168
10.3.5	Återföring av avdrag för fiktiv skatt enligt äldre bestämmelser	168
10.3.6	Något om leveransklausuler vid varuhandel	169
10.4	Import	173
10.4.1	Allmänt	173
10.4.2	Import av vara	174
10.4.3	Import av fordon	175
10.4.4	Beskattningsunderlag	175
10.4.5	Avdragsrätt för importmoms.....	176
10.5	EG-handel med varor, allmänt	176
10.5.1	Omsättning – förvärv – destinationsprincipen	176
10.5.2	Metod att läsa bestämmelserna	177
10.5.3	Omsättningsland	178
10.5.4	Gemenskapsinterna förvärv (GIF)	182
10.5.5	Avdragsrätt vid EG-försäljning och GIF.....	184
10.6	Fördjupad redogörelse med exempel	186
10.6.1	Allmänt om försäljning från Sverige till annat EG-land	187
10.6.2	Försäljning m.m. från Sverige.....	189
10.6.3	Hämtningsköp i Sverige	215
10.6.4	Försäljning m.m. till Sverige från ett annat EG-land (s.k. förvärvsbeskattning) ..	216
10.7	Elektronisk handel	238

11	Beskattningsland – tjänster.....	241
11.1	Allmänt	241
11.1.1	Beskattningsland.....	241
11.1.2	Filial samt dotterbolag	244
11.1.3	Försäljning till EG:s institutioner och organ, internationella organisationer, beskickningar, diplomater m.fl. i andra EG-länder respektive i länder utanför EG	245
11.2	Inom landet eller utomlands.....	245
11.2.1	Allmänt	245
11.2.2	Omsättningssland för tjänster.....	246
11.3	Omsättningssland enligt 5 kap. 4–8 §§	248
11.3.1	Fastighetstjänster	248
11.3.2	Transporttjänster och stödtjänster.....	256
11.3.3	Värdering av samt arbete på vara som är lös egendom	267
11.3.4	Kulturella aktiviteter.....	275
11.3.5	Diverse tjänster (7 §-tjänster)	277
11.3.6	8 §-tjänster	287
11.3.7	Uthyrning av transportmedel och transporthjälpmittel.....	289
11.3.8	Förmedling	292
11.4	Omsättningssland enligt 5 kap. 11 § ML.....	299

Del III Beskattningsunderlag m.m.

12	Beskattningsunderlag	303
12.1	Allmänt	303
12.2	Beskattningsunderlag vid försäljning	304
12.3	Beskattningsunderlag vid uttag.....	310
12.3.1	Allmänt	310
12.3.2	Utag av varor	310
12.3.3	Utag av tjänster.....	311
12.3.4	Utag, privat användning av personbil	312
12.3.5	Byggnadsverksamhet – Fastighetsförvaltning	313
12.4	Uppdelning av beskattningsunderlaget	313
12.5	Rabatter m.m.	317
12.6	Kundförlust	321
12.7	Varureturner	324
12.7.1	Återtagande av vara som har sålts på avbetalning	324
12.7.2	Varuretur.....	326
12.8	Beskattningsunderlag vid EG-förvärv och import	326

10 Innehåll

12.9	Speciella transaktioner	327
12.9.1	Byten.....	327
12.9.2	Växlingsvinster	329
13	Utlägg och vidarefakturering av kostnader	331
13.1	Allmänt	331
13.2	Utlägg.....	331
13.3	Vidarefakturering och kostnadsfördelning	332
13.4	Exempel på utlägg respektive kostnadselement.....	333
14	Skattesatser	337
14.1	Allmänt	337
14.2	Skattesats 12 %	338
14.2.1	Hotell- och campingverksamhet	338
14.2.2	Transport i skidliftrar	339
14.2.3	Konstverk.....	339
14.2.4	Livsmedel.....	340
14.3	Skattesats 6 %	343
14.3.1	Böcker, tidningar, program, kataloger, talböcker m.m.	343
14.3.2	Konserter, cirkus-, biograf-, teater-, opera- eller balettföreställningar	350
14.3.3	Biblioteksverksamhet.....	350
14.3.4	Museiverksamhet	350
14.3.5	Upphovsrätt till litterära eller konstnärliga verk	350
14.3.6	Rätt till ljud- och bildupptagning	351
14.3.7	Idrottsområdet.....	351
14.3.8	Persontransporter	351
14.3.9	Djurparkar	354
15	Avdragsrätt	355
15.1	Allmänt	355
15.1.1	Definition av ingående moms	355
15.1.2	Generell avdragsrätt	356
15.2	Särskilda avdragsregler.....	368
15.2.1	Övertagen verksamhet	368
15.2.2	Delägare i samfällighet	368
15.2.3	Avdragsrätt för utländsk leverantörs räkning.....	368
15.2.4	Köp av fastighet	370
15.2.5	Koncerner.....	370
15.2.6	Uttagsbeskattnings i byggnadsrörelse	371
15.2.7	Avdragsrätt i samband med kost åt personal.....	372
15.2.8	Finansieringsföretag.....	372

15.2.9	Avdragsrätt vid skada	372
15.2.10	Avdragsförbud.....	374
15.2.11	Bidragsfinansierade verksamheter.....	379
15.2.12	Avdragsbegränsning inom kulturområdet	381
15.2.13	Broavgiften vid Öresundsbron.....	381
15.3	Korrigering	382
15.3.1	Bonus, rabatt eller återbäring.....	382
15.3.2	Återtagande av vara som har sålts på avbetalning	382
15.3.3	Kundförlust.....	382
15.4	Blandad verksamhet m.m.	382
15.4.1	Allmänt	382
15.4.2	Avdragsrätten	383
15.5	Underlag för avdragsrätt	386
16	Rätt till återbetalning av ingående moms	391
16.1	Allmänt	391
16.2	Utländska företagare.....	391
16.3	Hjälporganisationer och utländska beskickningar.....	394
16.4	Särskilda skäl – s.k. uppbyggnadsskede	394
16.5	S.k. kvalificerade undantag	396
16.6	Nya transportmedel.....	398
16.7	Export	398
16.8	Stat och kommun.....	400
17	Fakturering.....	401
17.1	Allmänt	401
17.2	Faktureringsskyldighet	402
17.3	Elektronisk fakturering	405
17.4	Fakturans innehåll.....	406
17.4.1	Kommentarer till fakturans innehåll	407
17.4.2	Förenklad faktura.....	411
17.5	Kreditnota	412
17.6	Utländsk valuta	413
17.7	Öresavrundning.....	414
17.8	Handling som inte utgör faktura.....	415
17.8.1	Allmänt	415
17.8.2	Handling vid byggnadsföretags försäljning av fastighet	415
17.8.3	Handling för retroaktiv avdragsrätt för fastighetsköpare	415
17.8.4	Handling vid överläten jämkning	416

12 Innehåll

17.9	Fakturering av byggnadsarbeten i samband med konkurs	416
17.10	Auktionsförsäljning	416
17.11	Anteckningar vid handel med begagnade varor	417
17.12	Kontokort	418
17.13	Följesedlar	418
17.14	Lokalhyror i verksamhetsfastighet.....	418
18	Tidpunkt för inträde av redovisningsskyldighet och avdragsrätt .	419
18.1	Allmänt	419
18.2	Faktureringsmetoden	427
18.3	Bokslutsmetoden	428
18.4	Specialregler	429
18.4.1	Överlätelse av verksamhet	429
18.4.2	Konkurs.....	430
18.4.3	Byggnadsföretag	431
18.4.4	Avbetalningsköp med äganderättsförbehåll.....	432
18.4.5	Kundförlust	432
18.4.6	Avverkningsrätt till skog.....	433
18.4.7	Import.....	433
18.4.8	Återbärning	435
18.4.9	Utländska företagare	435

Del IV Speciellt om vissa frågor

19	Byggnadsverksamhet – Fastighetsförvaltning	437
19.1	Allmänt	437
19.2	Fastighetsbegreppet	438
19.2.1	Jordabalken	439
19.2.2	Fastighetstillbehör.....	439
19.2.3	Byggnadstillbehör	440
19.2.4	Industritillbehör	441
19.3	ML:s fastighetsbegrepp	442
19.4	Översikt över fastighetsbegreppet enl. JB, IL och ML.....	444
19.5	Definition av vissa begrepp	444
19.6	Byggnads- och anläggningsentreprenad	445
19.6.1	Beskattningsunderlaget vid byggnads- och anläggningsentreprenad samt för åt annan utförd byggjänst.....	446
19.6.2	Skatt- och redovisningsskyldighetens inträde	448

19.7	Byggnadsverksamhet i egen regi	455
19.7.1	Uttag av byggjänster och byggnadsvärar	457
19.7.2	Beskattningsunderlag vid egenregiproduktion	459
19.7.3	Skatt- och redovisningsskyldigheten inträde vid byggnation i egen regi	464
19.7.4	Avdragsrätt vid förvärv av fastighet som i byggnadsrörelse uppförts i egen regi	465
19.7.5	Byggnadsföretags ändrade användning av fastighet som uppförts i egen regi	466
19.7.6	Byggnadsföretags utbetalning av ersättning för ackordskontroll	466
19.8	Fastighetsförvaltning.....	466
19.9	Exempel	472
20	Undantag på fastighetsområdet.....	475
20.1	Allmänt	475
20.2	Överlätelse eller upplåtelse av rättigheter avseende fastighet	475
20.2.1	Upplåtelse av fastighet.....	476
20.2.2	Upplåtelsen utgör det huvudsakliga tillhandahållandet	480
20.2.3	Upplåtelse av fastighet i kombination med annan eller separata prestationer	481
20.2.4	Upplåtelsen utgör ett underordnat led.....	482
20.3	Ej undantaget från skatteplikt	483
20.3.1	Verksamhetstillbehör.....	483
20.3.2	Växande skog m.m.	483
20.3.3	Jordbruksarrende m.m.	483
20.3.4	Rumsuthyrning	484
20.3.5	Parkeringsverksamhet.....	488
20.3.6	Hamn och flygplats.....	490
20.3.7	Förvaringsbox.....	491
20.3.8	Reklam på fastighet	492
20.3.9	Byggnad m.m. för djur	492
20.3.10	Väg, bro m.m.	492
20.3.11	Lokal och anläggning för idrottsutövning	492
20.3.12	Upplåtelse av terminalanläggning för buss- och tågtrafik	493
20.3.13	Uthyrning av verksamhetslokal	493
21	Uthyrning av verksamhetslokal.....	495
21.1	Allmänt	495
21.2	Vad skattskyldigheten kan omfatta	497
21.2.1	Objekt som kan omfattas av skattskyldigheten.....	497
21.2.2	Ständigvarande användning m.m. hos hyresgästen	498
21.3	Personer som kan medges frivillig skattskyldighet	499
21.3.1	Fastighetsägare	500
21.3.2	Första- och andrahandsnyresgäst eller bostadsrätsinnehavare	502
21.3.3	Konkursbo	503
21.3.4	Mervärdesskattegrupper	503

14 Innehåll

21.4	Uppförandeskede	503
21.5	Den frivilliga skattskyldigheten början	506
21.6	Beskattningsunderlag	508
21.7	Faktureringsskyldighet.....	509
21.8	Hyresgästs avdragsrätt.....	511
21.9	Tidpunkt för redovisning och avdrag för skatt på hyror	512
21.10	Avdragsrätt.....	513
21.10.1	Avdrag för lopande kostnader.....	513
21.10.2	Retroaktivt avdrag.....	516
21.10.3	Begränsningar av avdragsrätten	519
21.11	Skattskyldighetens upphörande.....	519
21.12	Korrigering av avdrag för ingående moms	522
21.12.1	Allmänt om frivillig skattskyldighet och jämkning	523
21.13	Anmälan, underrättelser m.m.....	535
21.14	Koncernföretag	537
21.15	Övergångsbestämmelser.....	538
22	Rörelsearrende, franchising m.m.....	543
22.1	Rörelsearrende	543
22.2	Franchising	543
22.3	Uthyrning av arbetsplatser m.m.....	544
23	Jämkning av ingående moms.....	547
23.1	Allmänt om bestämmelserna.....	547
23.2	Grundläggande förutsättningar för jämkning	548
23.3	Investeringsvaror	549
23.4	Särskilt om hyres- och bostadsrätter	553
23.5	I vilka fall jämkning ska ske	555
23.6	Korrigeringstid.....	558
23.7	Hur jämkning sker.....	560
23.8	Övertagande av rättighet och skyldighet att jämka.....	563
23.9	Jämkning vid konkurs	566
23.10	Handlingar vid jämkning	567
23.11	Redovisning av jämkning	570
23.12	Övergångsbestämmelser.....	571
23.13	Tillämpning av jämkningsreglerna	572
23.14	Äldre bestämmelser	579

24	Bilar, bussar och motorcyklar	583
24.1	Allmänt	583
24.2	Verksamheter i allmänhet.....	586
24.2.1	Köp och försäljning av personbil.....	586
24.2.2	Leasing av personbil.....	587
24.2.3	Driftkostnader m.m. för personbil	589
24.3	Bilhandel, biluthyrning, taxi, begravningsbyråer och trafikskolor	591
24.3.1	Köp av bilar	591
24.3.2	Leasing av bilar	591
24.3.3	Försäljning av personbilar	592
24.3.4	Driftkostnader	593
24.3.5	Uttag och privat användning.....	593
24.4	Export, import och EG–handel	596
24.5	Bilskrotning.....	601
25	Fartyg och luftfartyg.....	603
25.1	Allmänt	603
25.2	Skepp och fartyg	603
25.3	Luftfartyg	604
25.4	Försäljning	604
25.5	Delar, tillbehör och utrustning	605
25.6	Tjänster	606
25.6.1	Transport eller uthyrning	607
25.6.2	Mäklare.....	608
25.7	Undersökningsplikt	608
25.8	Rätt till återbetalning	609
25.9	Uttagsbeskattning	609
25.10	Ej undantag i nästa led.....	609
25.11	Sällskapet för Räddning af Skeppsbrutne.....	610
26	Sjukvård, tandvård och social omsorg.....	611
26.1	Allmänt	611
26.2	Sjukvård	612
26.2.1	Led i sjukvården	618
26.2.2	Institutionell vård.....	619
26.2.3	Särskild legitimation.....	620
26.2.4	Patienthotell.....	622
26.2.5	Kontroll eller analys av prov	622
26.2.6	Företagshälsovård	623
26.2.7	Rehabilitering	624

16 Innehåll

26.3	Tandvård	624
26.3.1	Led i tandvården	625
26.3.2	Dentaltekniska produkter	625
26.4	Social omsorg.....	625
26.4.1	Led i omsorgen	629
26.4.2	Tjänstens natur och individuell behovsprövning	630
26.4.3	Färdtjänst	633
27	Utbildning	635
27.1	Allmänt	635
27.2	Skattefrihetens omfattning.....	635
27.3	Offentliga skolväsendet	636
27.4	Led i utbildningen	641
28	Idrott	643
28.1	Allmänt	643
28.2	Begreppet idrott	643
28.3	Idrottsutbildning.....	646
28.4	Tjänster som har omedelbart samband med den idrottliga verksamheten .	648
28.5	Lokal för sport- och idrottsutövning	649
29	Trav- och galoppsportverksamhet	653
29.1	Hästsport i Sverige	653
29.2	Olika former för att bedriva trav- och galoppverksamhet.....	654
29.3	Utlandsägda hästar	657
29.4	Överenskommelse om central redovisning av utgående moms på prispengar.....	658
29.5	Trav- och galoppbanor	658
30	Kultur.....	663
30.1	Allmänt	663
30.2	Undantag inom kulturområdet.....	665
30.2.1	Konstnärs framförande	665
30.2.2	Biblioteksverksamhet	672
30.2.3	Arkivverksamhet	674
30.2.4	Museiverksamhet	674
30.2.5	Folkbildningsverksamhet	678
30.2.6	Kulturbildningsverksamhet	679

30.3	Skatteplikt inom kulturområdet	679
30.3.1	Immateriella rättigheter	680
30.3.2	Upplåtelse eller överlätelse av upphovsrättigheter	690
30.3.3	Konserter m.m.	702
30.3.4	Ljud- och bildupptagning	709
30.3.5	Film	709
30.3.6	Djurparker.....	710
30.3.7	Böcker, tidskrifter, kartor, noter m.m.	712
31	Massmedieområdet	713
31.1	Periodiska publikationer.....	713
31.1.1	Medlemsblad och personaltidningar.....	714
31.1.2	Organisationstidskrifter	717
31.1.3	Tjänst avseende framställning	719
31.1.4	Annonsering	721
31.2	Program och katalog	721
31.3	Radio och TV	722
32	Serveringstjänster	723
32.1	Allmänt	723
32.2	Gränsdragning mot varuförsäljning.....	724
32.3	Servering i samband med andra tillhandahållanden	726
32.4	Kost åt personal.....	728
32.4.1	Underlag för uttagsbeskattning.....	729
32.4.2	Vissa specialfall.....	730
33	Marginalbeskattning – Resetjänster	735
33.1	Allmänt	735
33.2	Definitioner m.m.....	736
33.2.1	Resebyrå	736
33.2.2	Resetjänst.....	736
33.2.3	Resenär	737
33.3	Förutsättningar för marginalbeskattning	738
33.3.1	I eget namn	738
33.3.2	Förvärv från andra näringsidkare.....	741
33.3.3	Både egna tjänster och förvärv från andra	742
33.4	Beskattningsunderlag.....	743
33.4.1	Allmänt.....	743
33.4.2	Faktisk marginal	744
33.4.3	Schablonmarginal	747
33.4.4	Preliminär faktisk marginal	749

18 Innehåll

33.5	Begränsningar i avdragsrätt och rätt till återbetalning	750
33.5.1	Allmänt	750
33.5.2	Avdragsrätt.....	750
33.5.3	Rätt till återbetalning.....	750
33.6	Omsättningsland	751
33.6.1	Allmänt	751
33.6.2	Särskilt om flygresor och kryssningar	752
33.6.3	Särskilt om en resebyrås förmedlingsprovision	753
33.7	Skattesats	755
33.8	Skattedebitering i faktura	755
34	Marginalbeskattning – Begagnade varor m.m.	757
34.1	Allmänt	757
34.2	Grundförutsättningar för VMB	758
34.2.1	Förvärvskriteriet.....	759
34.2.2	Återförsäljarkriteriet	759
34.2.3	Varukriteriet.....	760
34.3	Beskattningsunderlag och vinstmarginal.....	763
34.3.1	Normal VMB	763
34.3.2	Förenklad VMB	764
34.3.3	Kombinationer	765
34.4	Speciellt om handel med begagnade motorfordon.....	766
34.4.1	Kundförlust	769
34.5	Konstverk, samlarföremål och antikviteter.....	770
34.5.1	Konstverk	770
34.5.2	Samlarföremål och antikviteter – inköp före ikraftträdet	771
34.5.3	Import och inköp av konstverk, samlarföremål och antikviteter med skattedebitering	771
34.6	EG-handel.....	772
34.7	Fakturering, skattskyldighetens inträde	774
34.8	Räkenskaper	775
35	Finansiella tjänster	777
35.1	Allmänt	777
35.2	Undantag för bank- och finansieringstjänster samt värdepappershandel	777
35.2.1	Bank- och finansieringstjänster.....	777
35.2.2	Värdepappershandel och därmed jämförlig verksamhet.....	781
35.3	Undantag för försäkringstjänster.....	787

36	Överlåtelse av vissa tillgångar	793
36.1	Allmänt	793
36.2	Skattefrihetens omfattning	793
36.3	Inskränkningar i skattefriheten	795
36.4	Ej undantaget från skatteplikt	796
37	Överlåtelse av verksamhet	799
37.1	Allmänt	799
37.2	Skattefrihetens omfattning	800
37.3	Överlåtelse i flera led.....	803
37.4	Del av verksamhet	804
37.5	Exempel på överlåtelse av verksamhet.....	805
37.6	Avträdesersättning	805
38	Lager	807
38.1	Allmänt	807
38.2	Skatteupplag	808
38.2.1	Import av vissa varor för placering i skatteupplag	809
38.2.2	Undantag från skatteplikt för viss omsättning av varor och tjänster	809
38.2.3	Vara tas ut från ett skatteupplag	809
38.2.4	Dokumentation hos upplagshavaren.....	810
38.3	Tillfälligt lager, tullager, frizon och frilager	811
38.3.1	Omsättning av varor och tjänster i lager eller i frizon	812
38.3.2	Vara tas ut från lager eller frizon och anmäls till tullförfarandet ”övergång till fri omsättning”	812
38.3.3	Vara tas ut från tillfälligt lager eller frizon och anmäls till <i>annat</i> tullförfarande än ”övergång till fri omsättning”	813
38.4	Beskattningsmyndighet.....	813
38.5	Skattskyldighet m.m.....	813
38.6	Beskattningsunderlag.....	814
38.6.1	Vara tas ut från skatteupplag	814
38.6.2	Vara tas ut från tillfälligt lager, tullager, frizon eller frilager	815
38.7	Skattskyldighetens inträde.....	816
38.8	Redovisning av skatt och avdragsrätt.....	816
38.9	Skatteupplag på punktskatteområdet.....	816

20 Innehåll

39	Skattefrihet för utländska beskickningar, organisationer, diplomater m.fl.....	817
39.1	Utländska beskickningar, organisationer, diplomater m.fl. som är verksamma inom landet.....	817
39.1.1	Undantag för import och gemenskapsinterna förvärv	817
39.1.2	Återbetalning av erlagd skatt vid förvärv inom landet.....	818
39.1.3	Förvärv inom landet av motorfordon	820
39.2	Beskickningar, internationella organisationer, diplomater, m.fl. i andra EG-länder 3 kap 30 a § ML	821
39.3	Beskickningar, internationella organisationer, diplomater m.fl. i länder utanför EG.....	823
39.4	Förenta Nationerna, riksomfattande hjälporienterade organisationer	823
40	Utländska företagare – plats för etablering	825
40.1	Allmänt	825
40.2	Yrkesmässighet	825
40.3	Utländsk företagare – definition	826
40.4	Fast etableringsställe	828
40.4.1	Överföring av varor och tillhandahållande av tjänster inom samma företag	830
40.5	Ombud	831
40.6	Ombud för utländsk företagare, som importrar varor för vidare omsättning till annat EG-land	831
40.7	Registreringsort.....	832
40.8	Återbetalning av moms till utländska företagare.....	832
40.8.1	Rätten till återbetalning.....	832
40.8.2	Ansökan m.m.	834
40.9	Särskild beskattningsordning för elektroniska tjänster som omsätts av företagare utanför EG.	834
41	Konkurs och ackord	837
41.1	Allmänt om konkurs	837
41.2	Rättsverkningar av konkurs	837
41.3	Momsregler om konkurs	837
41.3.1	Redovisningsskyldigheten och avdragsrättens inträde	838
41.3.2	Återtagande av vara som har sålts på avbetalning	839
41.3.3	Försäljning av utmätt gods	840
41.3.4	Kvarstad	840
41.3.5	Överlätelse av verksamhet	841
41.3.6	Bonus, efterhandsrabatter m.m.	841
41.3.7	Förlust på fordringar	842

41.3.8 Byggnadsföretags konkurs	843
41.3.9 Upplåtelse av avverkningsrätt.....	845
41.3.10 Uthyrning av verksamhetslokaler.....	845
41.3.11 Konkursförvaltaravvode.....	846
41.4 Ackord	846
Bilaga 1 Skattesatser, momspålegg och omräkningstal alltsedan momsen infördes den 1 januari 1969.....	849
Bilaga 2 Frågeschema: Tjänst eller rörelse.....	851
Bilaga 3 Europeiska gemenskapens mervärdesskatteområde.....	852
Bilaga 4 Mervärdesskattesatser	853
Bilaga 5 Tröskelvärdet.....	855
Bilaga 6 Adresser till myndigheter – återbetalning till utländska företagare m.fl.	857
Bilaga 7 Adresser till myndigheter – information om respektive lands mervärdesskattesystem.....	862
Bilaga 8 Uttrycket mervärdesskatteregistreringsnummer.....	870
Bilaga 9 Utformning av momsregistreringsnummer (VAT-nummer).....	872
Bilaga 10 EG:s institutioner och organ.....	874
Bilaga 11 Leveransklausuler	875
Bilaga 12 Vägtrafikregistrets karosserikoder för bussar och lastbilar	877
Bilaga 13 Verksamheter som är anslutna till Sveriges Riksidrottsförbund	879
Bilaga 14 Översikt – momsregler på kulturområdet.....	880
Bilaga 15 Intyg om befrielse från mervärdesskatt och punktskatt.....	882
Bilaga 16 Riktlinjer från EG:s mervärdesskattekommitté.....	885
Bilaga 17 Översikt – momsregler inom massmedieområdet	900
Bilaga 18 Byggnads- och verksamhetstillbehör	902
Förteckning över lagar och förarbeten	905
Förteckning över SKV:s föreskrifter och allmänna råd m.m.....	911